



# Työvoiman riittävyys ja pitovoima - metsäkoneurakoinnin näkökulma

Lapin metsätalouspäivät

20-21.4.2023

Simo Jaakkola  
Varatoimitusjohtaja



**KONEYRITTÄJÄT**

# Sisältö

- Koneyrittäjät yhteiskunnassa ja Koneyrittäjät ry
- **Työvoiman riittävyys ja pitovoima**
  - Kysyntä
  - Koulutusmäärät
  - Työllistyminen
  - Koulutuksen laatu
  - Veto- ja pitovoima
  - Metsäkonetyöstä etäännyttävät voimat
  - Tulevaisuus; väestökehitys , EU:n asettamat rajoitteet

# Koneyrittäjät yhteiskunnassa

**Koneyrittäjät ry:n jäsenyritykset:** yrityksiä 2000, liikevaihto 2 mrd €/v , työllistävät 15 000 ihmistä, palkkasumma 500 milj.€, koneita 7000v kpl, kuorma-autoja satoja, henkilö- ja pakettiautoja tuhansia, polttoainetta kulutetaan 150 milj.littraa / vuosi, ...

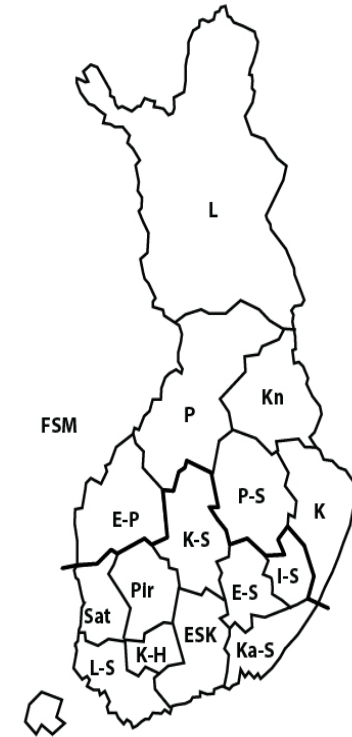


## Kehittymisen painopisteitä:

1. Ammattitaitoisesta työvoimasta huolehtiminen
2. Työntajatoiminnan kehittäminen
3. Energiaomavaraisuus
4. Ilmastonmuutos / päästöjen vähentäminen
5. Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen
6. Taloudellisesti kestävä yritystoiminta

# Koneyrittäjät ry

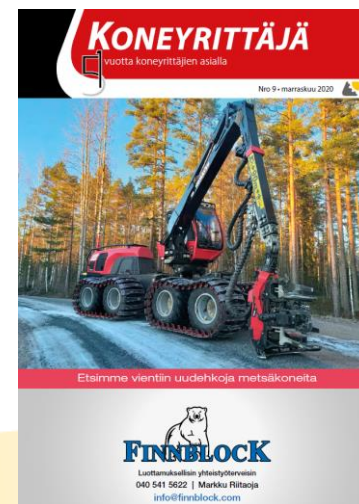
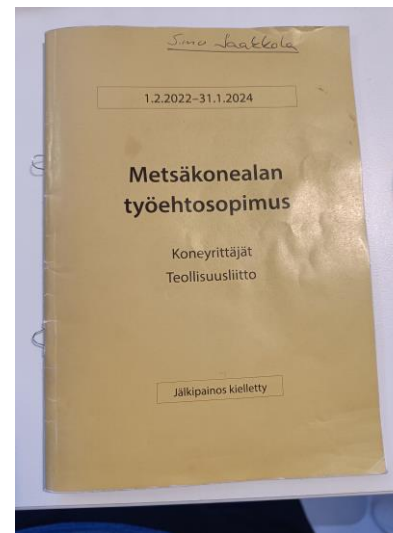
- Merkittävin **bioenergia-, maarakennus- ja metsäalan** koneyrittäjien yrittäjä- ja työnantajajärjestö
- perustettu 1969
- 16 jäsenyhdistystä  
**> 2000 jäsenyritystä.**
- Henkilökunta : 15 henkilöä (liitto 10 , Finnmetko Oy 5)
- Konttori Helsingin Kannelmäessä
- SY:n toimialajärjestö
- Eurooppalaisen Ceettar -järjestön jäsen  
[www.ceettar.eu](http://www.ceettar.eu)



Jäsenyhdistykset

# Liiton toiminta-alueet

1. Edunvalvonta
2. Työmarkkinatoiminta
  - solmimme kolme työehtosopimusta; metsäkone-, maarakennus- ja turvetuotantoaloille, työnantajaosaamisen kehittäminen
3. Vastuullisen ja kestävän ja kannattavan toiminnan kehittäminen
4. Viestintä; ulkoinen, sisäinen - [www.koneyrittajat.fi](http://www.koneyrittajat.fi), KL-uutiset, uutiskirjeet, Koneyrittäjälehti, KL äppi (mobiili)
5. Kaupallinen yhteistyö = jäsenten hankinnat edullisiksi



# Työvoiman riittävyys ja pitovoima - näkökulmia

EU aloitteet –  
rajoituksia ja  
tehottomuutta

Kysyntä / tarve

Valmistuneiden  
määrä

Pitkä aikaväli –  
Väestökehitys -  
väki vähenee



Työllistyminen

Metsäkonetyöstä  
etäännyttävät  
voimat

Koulutuksen laatu  
-Lähiopetus  
-Työssäoppiminen

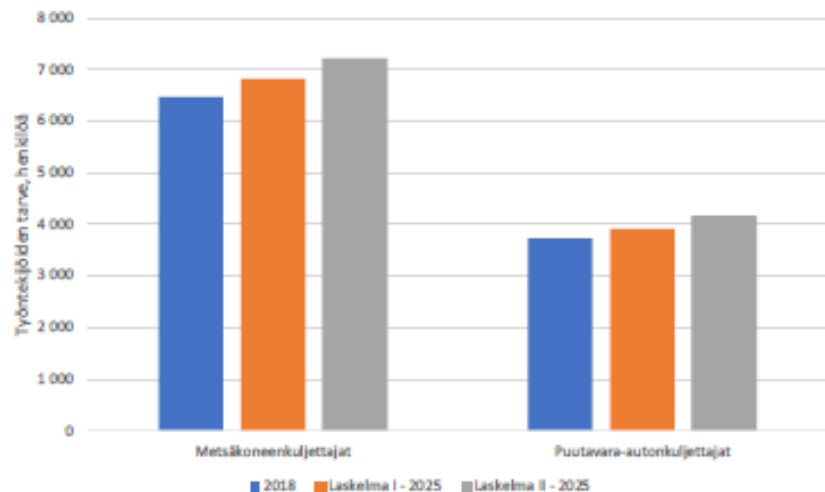
Veto- ja pitovoima

# Työvoiman kysyntä

- Työntekijämäärä puunkorjuussa **nyt noin 6000 henkilöä** (Luke, työvoimatilasto)
  - Hakkuukoneenkuljettajat (max. 3300, keskimäärin 2833 henkilöä)
  - Metsätraktorinkuljettajat (max. 3000, keskimäärin 2683 henkilöä)
- Metsäkoneenkuljettajien tarve **nyt noin 5600 henkilötyövuotta** (Koneyrittäjät, TES-laskelmat)
  - Hakkuukoneenkuljetustyö 3000 htv - jos hakkuut 78 milj. m<sup>3</sup> → 3400 htv
  - Metsätr. kuljettajat 2600 htv - jos hakkuut 78 milj. m<sup>3</sup> → 3000 htv
- Työvoiman tarve v 2025 **7200 henkilöä** (Metsätehon Savotta laskelmat)
  - Metsäkoneenkuljettajat

Eli karkeasti sanottuna **10 milj.m<sup>3</sup> = 1000 htv**

## Kuljettajien tarve vuonna 2025



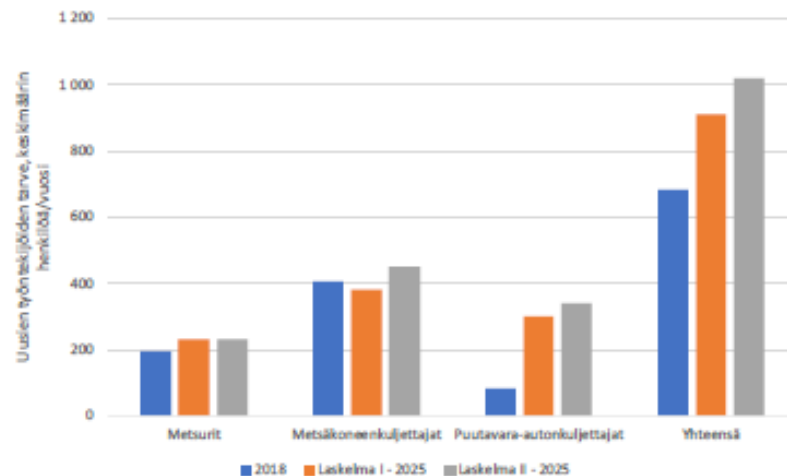
Vuosi 2018: teollisuuspuun hakkuut 68,9 milj. m<sup>3</sup>, metsähakkeen tuotanto 8 milj. m<sup>3</sup>  
 Laskelma I 2025: teollisuuspuun hakkuut 68,9 milj. m<sup>3</sup>, metsähakkeen tuotanto 15 milj. m<sup>3</sup>  
 Laskelma II 2025: teollisuuspuun hakkuut 75,0 milj. m<sup>3</sup>, metsähakkeen tuotanto 15 milj. m<sup>3</sup>

METSÄTEHON TULOSKALVOSARJA 8/2020



Runsaassa vuodessa  
 siirrytään tänne tasolle.  
 Iso osa lisäyksestä  
 Pohjois-Suomeen

## Uusien työntekijöiden tarve vuosina 2019–2025 – keskimäärin tarvitaan 900–1 000 henkilöä/vuosi



Vuosi 2018: teollisuuspuun hakkuut 68,9 milj. m<sup>3</sup>, metsähakkeen tuotanto 8 milj. m<sup>3</sup> (luvut valmistuneiden määriä)  
 Laskelma I 2025: teollisuuspuun hakkuut 68,9 milj. m<sup>3</sup>, metsähakkeen tuotanto 15 milj. m<sup>3</sup>  
 Laskelma II 2025: teollisuuspuun hakkuut 75,0 milj. m<sup>3</sup>, metsähakkeen tuotanto 15 milj. m<sup>3</sup>

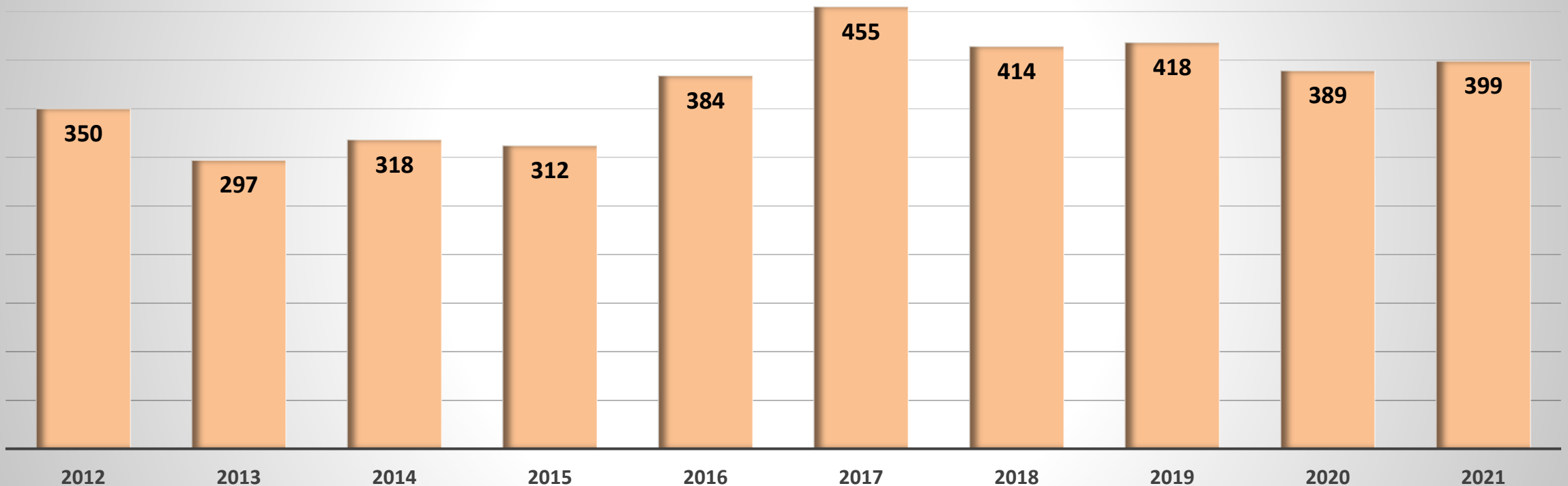
METSÄTEHON TULOSKALVOSARJA 8/2020

6



# Koulutuksesta valmistuneet

Metsäalan perustutkinnosta metsäkoneenkuljetuksen osaamisalalta 2012-2021 valmistuneet, hlöä/vuosi



2012 -2021 metsäalan perustutkinnosta metsäkoneenkuljetuksen osaamisalalta valmistuneet yhteensä **3736 hlöä**; ka 374/v

**Metsäalan perustutkinnosta  
\*metsäkoneenkuljetuksen osaamisalalta  
2019-2021 valmistuneiden  
asuinmaakunta 2022, %**

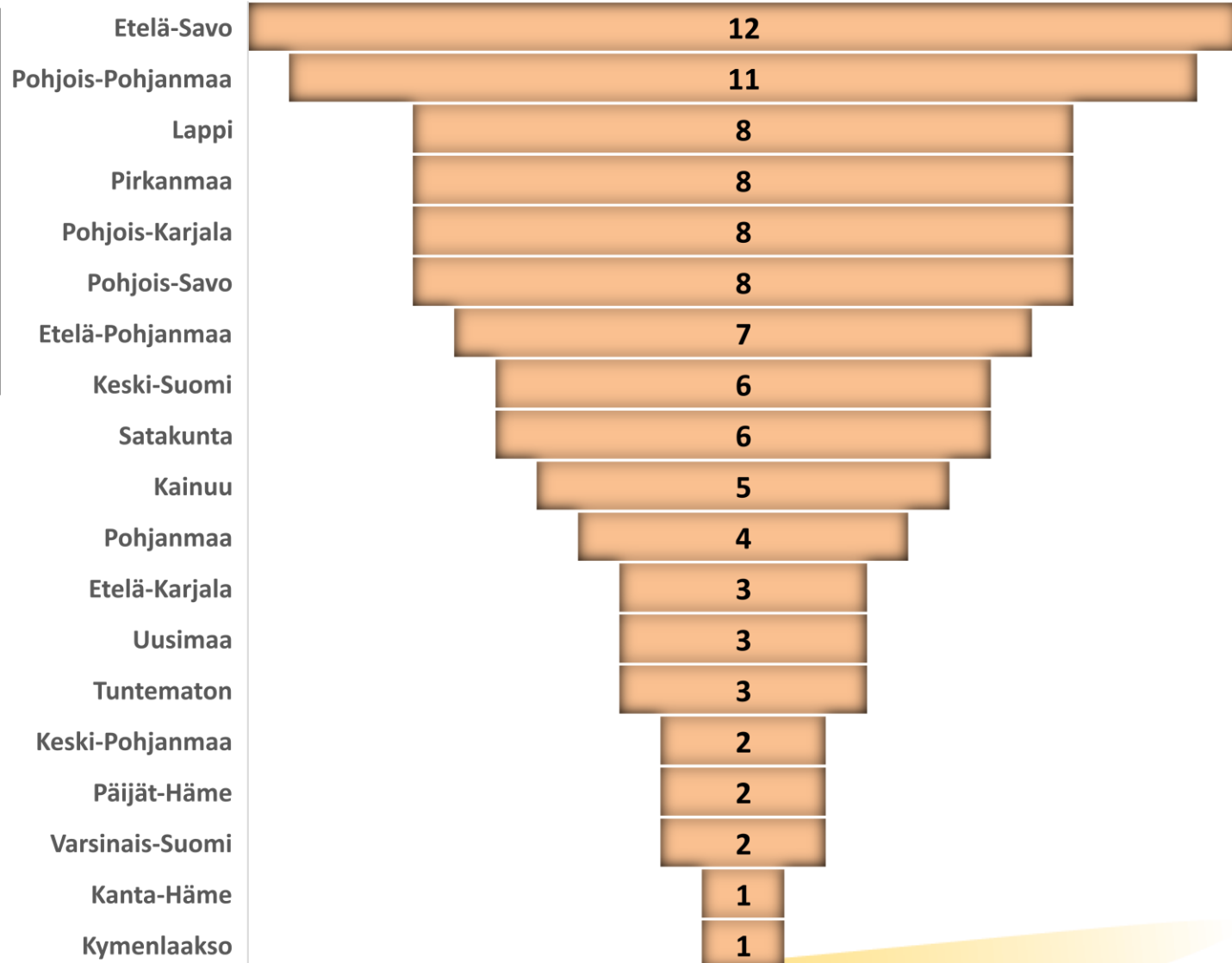
**N= 1206**

**HUOM 1**

\* vain 17 % valmistuneista metsäkoneenkuljettajista muuttaa synnyinmaakunnastaan

**HUOM 2**

\* Luvuista puuttuu ammattitutkinnoista valmistuneet – kymmeniä/vuosi sekä osatutkintoja suorittaneet, joiden lukumäärä ei tiedossa



# Työvoiman riittävyys yrityksissä

## Työvoima yrityksessänne suhteessa kysyntään?

	n	Prosentti
Yrityksessämme on työvoimaa jossain määrin liikaa.	4	3,2%
Yrityksessämme työvoiman määrä on tasapainossa kysyntään nähden.	64	51,2%
Yrityksessämme on ajoittain vajuusta työvoimasta.	49	39,2%
Yrityksessämme on merkittävä työvoiman vajuus.	8	6,4%

## Työvoiman lisäsaikeet?

	n	Prosentti
kyllä, koska työvoimaa on lisättävä kysynnän kasvaessa	34	27,2%
kyllä, työntekijöiden vaihtuvuuden takia	13	10,4%
kyllä, molemmista edellä olevista syistä	13	10,4%
ei	65	52,0%

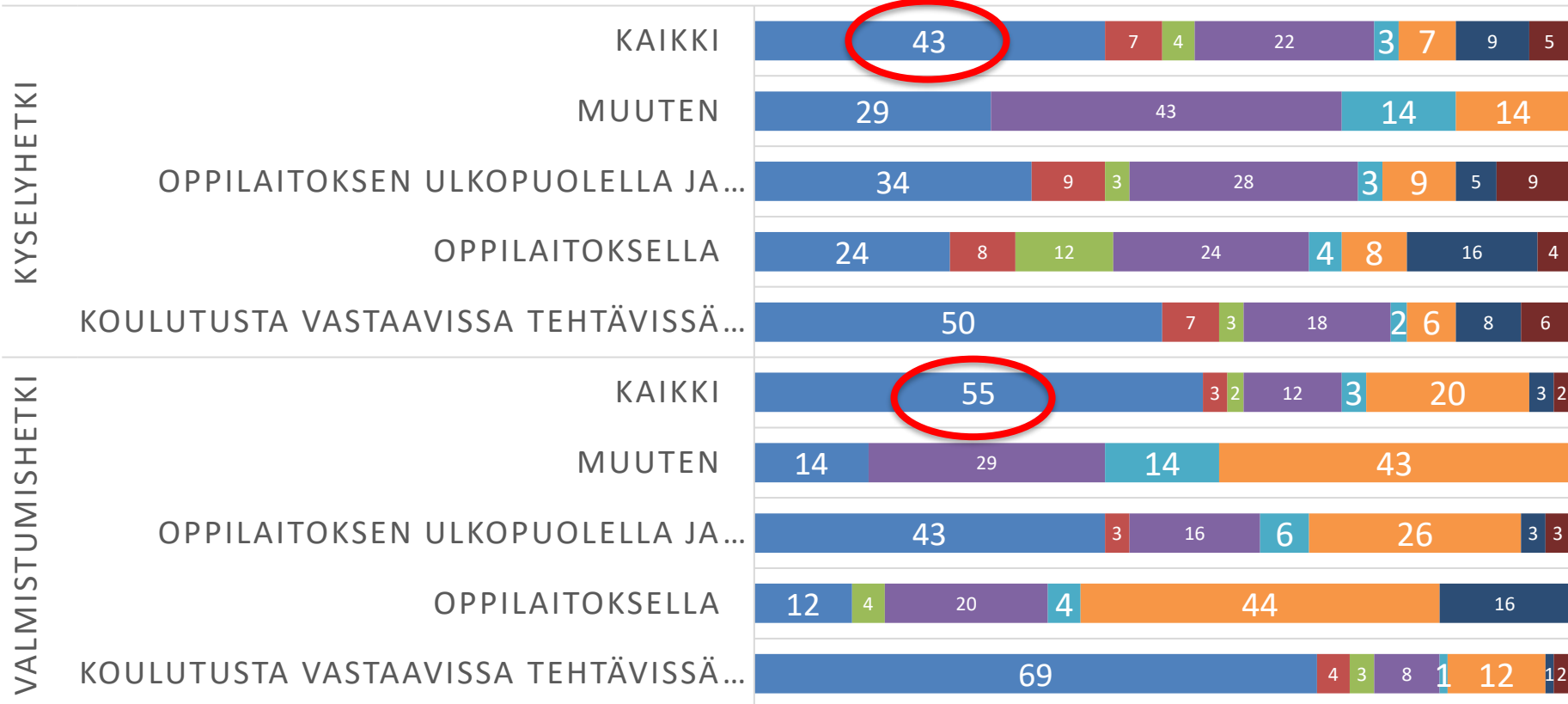
## Työvoiman löytyminen?

	n	Prosentti
Uutta työvoimaa löytyy helposti.	5	4,5%
Uutta työvoimaa löytyy kohtuullisen helposti.	14	12,6%
Uuden työvoiman löytäminen on työlästä.	77	69,4%
Uutta työvoimaa ei löydy.	15	13,5%

Lähde : Koneyrittäjien kysely 3/2023

# Koulutettujen sijoittuminen

## (taustatekijänä työssäoppimisen suorittamispaikka)



Kuva kertoo, miten eri tavoilla työelämässä oppimisen suorittaneet ovat työllistyneet. Esimerkiksi niistä, jotka suorittivat työelämässä oppimisen koulutusta vastaavissa tehtävissä yrityksissä, 69 prosenttia työllistyi metsäkonealalle heti valmistuttuaan. Vastaavasti niistä, jotka suorittivat työelämässä oppimisen oppilaitoksella, työllistyi vain 14 prosenttia metsäkonealalle heti valmistuttuaan. Kyselyhetkellä vastaavat prosentit olivat 50 ja 24. Lähde: [Metsäalan ammatillinen koulutus mittaus 2022 \(tts.fi\)](https://tts.fi)

- koulutusta vastaava työ metsäalalla
- koulutusta vastaava työ muulla alalla
- yrittäjä
- jatkoi opiskelua
- muu työ metsäalalla
- työ muulla alalla
- työtön
- muu

# Valmistuneiden sijoittuminen

Jos yleistetään kaikkiin valmistuneisiin

- Vuosina 2019-2021 **1206 valmistunutta** metsäkoneenkuljettajaa → muutaman vuoden päästä **töissä metsäkonealalla 518 = 172 hlöä/v**
- **Huom! Tarve on > 400 /v → vai onko?**

# Vetovoima ja pitovoima (korosta, vahvista)



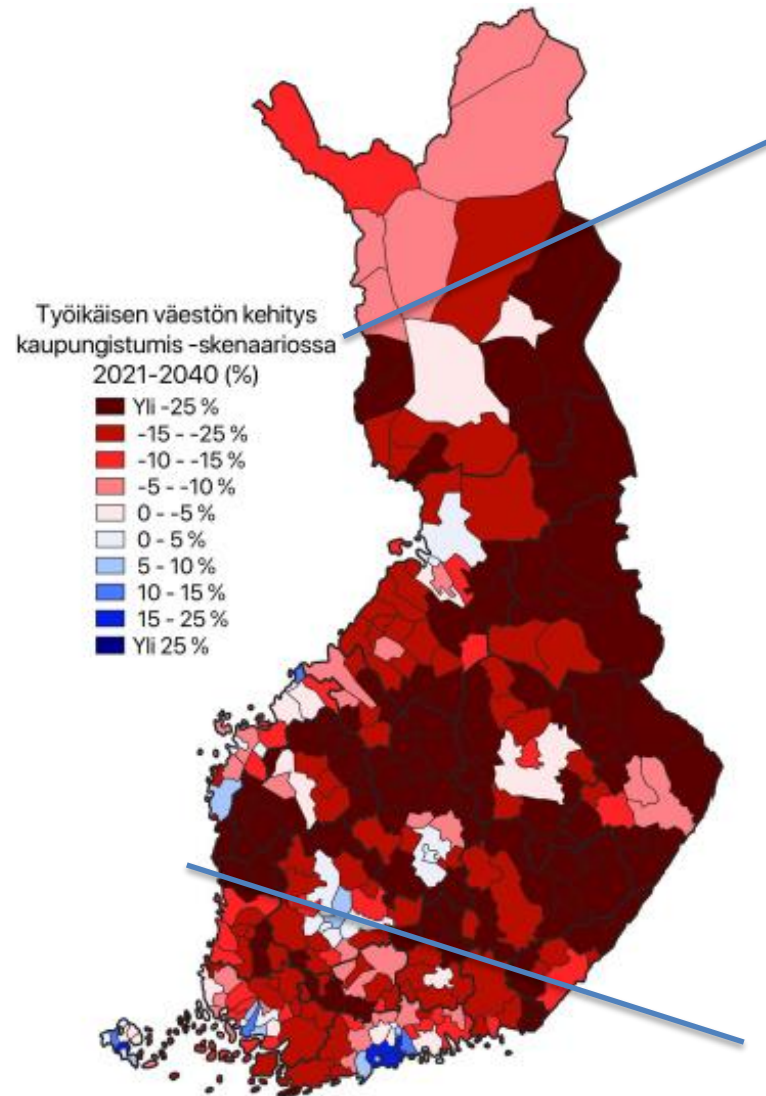
- Moderni teknologia käytössä
- Metsätöiden vapaus
- Itsenäinen työskentely
- Työ luonnon keskellä
- Korvaus = **Palkka (mediaani)**  
Hakkuu /17,01€/h, ajo 15,28 /h) + **Ateriakorvaus** 12 €/pv + **Työn ja kodin väliset matkat**  
Työnantaja maksaa
- Urakkapalkkausmahdollisuus (ei kaikilla) → taito ja teho ratkaisee palkan
- Jaksotyöaika (=töiden ja vapaapäivien joustavampi rytmitysmahdollisuus)
- Pienyritykset työnantajina - perheyriityksiä, omistajatyönantajia
- Työtä ja työpaikkoja ympäri / kautta maan → valinnanvapaus
- Metsäteollisuuden vahva veto, puunkäytön lisäys, vihreän siirtymän ala
- Työntekijöistä nyt suuri kysyntä



- Kausiluonteisuus, tempoilevuus
  - työn pitäisi olla lähes ympärivuotista ja tasaisempaa
- Työmatkat voivat olla pitkiäkin (fyysisesti / ajallisesti) → matka-aikoja, yöpymisiä
  - työn ja vapaa-ajan uudenlainen rytmitys (viikko työtä, viikko kotona ?)
- Itsenäinen ja yksinäinenkin työ
- Palkkaus suhteessa vaatimukseen - osa kokee pieneksi
  - tarvitaan paremman kannattavuuden mahdollistama liiketoimintaympäristö
    - Kyky panostaa työssäoppimiseen
    - Kilpailukykyinen palkka , miltä kuulostaisi tavoitteena suhteellinen palkkajohtajuus
- Muiden alojen vetovoima - kaivokset, logistiikka, maarakennus - saman palkan ja enemmänkin saa helpommalla
- Perheellisillä puolison työn saanti voi olla haastavaa maaseudulla
- Metsäalan riepotus mediassa – ”rassaa korvien väliä”



# Väestömuutos – mistä tulijoita tulevaisuudessa?



2/3 Suomen  
hakkkuista vahvoilla  
muuttotappioalueilla

# Väestömuutos – mistä tulijoita tulevaisuudessa?

			Vuosi X
		Miehet	suhteessa
		15 - 24 v.	2030
Pohjois-Pohjanmaa	2030	28 917	
	2035	25 471	88 %
	2040	22 874	79 %
Kainuu	2030	3 697	
	2035	3 219	87 %
	2040	2 844	77 %
Lappi	2030	9 305	
	2035	8 230	88 %
	2040	7 465	80 %

<b>Esim.</b>		Miehet		½ yliopistoon
		15 - 24 v	per vuosi	--> jää jäljelle
Kemijärvi	2030	188	18,8	9
	2035	160	16	8
	2040	143	14,3	7
Kuusamo	2030	658	65,8	33
	2035	571	57,1	29
	2040	513	51,3	26
Pello	2030	88	8,8	4
	2035	76	7,6	4
	2040	68	6,8	3
Pudasjärvi	2030	333	33,3	17
	2035	291	29,1	15
	2040	262	26,2	13

**Nuorten miesten potentiaali vähenee 20%, yliopisto , amk vie yhä enemmän  
Käännettävä katseet naisiin ja ulkomaalaisiin. Vai pelastaako automaatio?**

# EU:n politiikkatoimet

## Politiikkatoimi-alueita:

- Biodiversiteettistrategia
- Ennallistamisasetus
- EU metsästrategia
- Uusiutuvan energian direktiivi
- Metsäkatoasetus
- Taksonomia



## Vaikutuksia puunkorjuuseen:

- Keskimääräisen työmaakoon pieneneminen (%)
- Korjuuviikkojen lukumäärä
- Jatkuvan kasvatuksen osuus kertymästä
- Aputoimintojen lisääntyminen

## Seurauksia (riippuen skenaariorista) :

- korjuukustannukset voivat nousta 28-117 milj.€
- hakkuukoneita koneita tarvitaan 50-330 kpl
- metsätraktoreita sama määrä
- Lisää kuljettajia tarvittaisiin 145-970 hlöä



Lähde: Luke : [luke-luobio\\_37\\_2023.pdf](http://luke-luobio_37_2023.pdf)  
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-670-2>

# Kiitos